

הכוחות של הגאולה

נית האמיצה של הלח"י, האשה שהבריטים לחמו בה מילחמה כמעט אישית. ירו עליה, פצעו אותה, עצרו אותה, והיא הצליחה להתחמק מידיהם ויכלה להם. גאולה הציטרפה לתנועת החרות, עד לקרע הבא עם מנחם בגין.

בראשית שנת 1973, כאשר עזר וייצמן הניף את נס המרד נגד בגין, הצטרפה גאולה כהן אל וייצמן. מאז קיימים יחסים טובים בינה לבין וייצמן וגם במינוח הכניסות, כאשר כל מי שדיבר עם גאולה כהן היה בעיני בגין מוקצה מחמת מיאוס, התחכם עימה וייצמן בדרכו הטיפוסית ואף קרא לה "גאולה'ה". וייצמן לא הסי כלל אל לחזור לזרועות חרות ההיסטוריות של בגין, ובמשך כמה שנים ישב על קרח פוליטי. גאולה, שהבינה את הטעות הטאקטית שעתה, מיהרה לחזור בתשובה עוד לפני שחוטטו כל שאר החשבונות עם המורדים, ובגין סלח לה. אולם לא לגמרי. למרות שהוטח ללוחמת האצ"ל מקום נכבד ברשימת חרות לכנסת בבחירות ש- נערכו אז, הוצבה גאולה כהן במקום 35 ברשימת הליכוד לכנסת. מקום שלא נחשב אז ריאלי.

אולם גאולה כהן נכנסה לכנסת, ומאז החלו יחסיה עם בגין מתהדקים. בגין לא הירשה לומר בנוכחותו דבר שהיה בו אפילו רמז של מילה רעה על גאולה. הוא היה רץ איתה להתנחלויות של גושרי אמונים, משתף אותה בישיבות סוערות שנערכו בעניין ההתנחלויות בביתו שברחוב רוזנבאום בתל-אביב. לרבים זכורה הופעתו המשותפת של בגין עם גאולה כהן בסבסטיה, בהתנחלות הראשונה של גושרי אמונים שממנה נולדה אחר-כך קדום, כאשר בגין וגאולה כהן, כל אחד בסיגנונו שלו, מתחרים זה בזה: מי ייטיב להסית את חברי הגוש נגד הצבא ונגד שמעון פרס, שהיה אז שר הביטחון ושכא לסבסי? טיה כדי לדון עם המתנחלים על התפוגה תם.

לקראת הבחירות האחרונות היתה כבר גאולה מבאי-ביתו של בגין וקיבלה את המקום השישי ברשימת חרות לכנסת (המי-קום 15 בליכוד). הרבה לפני ידידים ותיקים של בגין.

קמפ-דייוויד היה הקרע השלישי בין גאולה כהן לבין בגין, ונראה כי הוא גם הקרע הסופי ביניהם. גאולה הצליחה להריגו את המנג'ה, עד כדי כך שהוא חדל לכנותה בשמה (כפי שנהג בן-גוריון בבגין עצמו), ואסר על מקורביו להזכיר את שמה בנוכחותו. למרות שבגין הורה לדובריו להכחיש זאת, הוא לקה בהתקף הקל - שנבע מדלקת קרום-הגלב שממנה הוא סוּר בל - ביום השישי האחרון, כאשר צפה בטלוויזיה בגאולה כהן ובכנס המערביים שלה שנערך באולם עולי הגרדום שבבית דובוֹנסקי בתל-אביב.

ייביבה של גאולה כהן לא יכלו שלא לבוא אל בגין ולומר לו: "הוהרנו אותך". בין אלה היה דווקא משה דיין, שפעמים רבות כינה את כהן "אשה היסטורית ומ' תוסכלת".

אך ידידיה של גאולה כהן, בניגמה הי זמרת שולמית ליבנת*, שגאולה היא בת

* אמה של לימור ליבנת, מי שהיתה העוזרת האישית של יורם ארידור כאשר כיהן כממלא מקום חמישה שרים.

גאולה כהן בוויכוח הגדול בכנסת מילחמה לחוד

בית אצלה הבינו לדיבריהם, גם את גאולה כהן במהדורות ההיסטוריות וגם את גאולה כהן החדשה בינתיים: שקטה, מדברת בכאב עצור, שובת-לב בכנותה ובאמונתה העיקשת.

גאולה כהן נולדה לפני 53 שנים בתל-אביב, לאב שעלה בתחילת המאה מתוניס ואלם ילידת ירושלים, שיעדה דר רות בירושלים, שאבות-אבותיה הגיעו מירוקו, כמו אבות-אבותיה של אמו של נשיא המדינה, יצחק נבון. נראה כי כבר עם לידתה הוחתמה בחותמת הלאומניות. היא נולדה למישפחה לאומנית, ב' בטבת, יום הצום לזכר נפילת ירושלים. אביה החייט קרא לה גאולה, על שם יום היר לדתה. שמונה אחיה של גאולה נקראו בשמות כוהנים, ואילו אחותה נקראה על שם אסתר המלכה.

כאשר שאלת כיום גאולה כהן למיקר צועה, היא משיבה: עיתונאית. אולם בילדותה חלמה להיות שחקנית. היא שקדה על הטכסטים של תפקידיה בהצגות בית הספר העממי יותר מאשר על שעורי הבית, ופעמים רבות נמנעה מלצאת ול' שחק עם חבריה כדי לשנן שוב ושוב רפליקות מתפקידיה בהצגה שהועלתה בי בית-הספר. בספרה את סיפורה של לוחמת, תיארה זאת גאולה כהן: "פעמים רבות הייתי מדקלמת בבית-הספר משירי הועם של ביאליק, כשמולי קהל תלמידים ומר רים. ובעוד אני בדרך אל הבמה, אני עוצרת בעצמי לא לפרוך בדיקלום, ובעוד אני יורדת ממנה - הייתי מבקשת לחזור עקבי ולעלות שוב". גאולה כהן אהבה לא רק דיקלום ומישחק, אלא גם במה. כיום היא ידועה בקרב עיתונאי הכנסת כמי שמכריחה אותה לשמוע את נאוניה ולשמוע אותה, אחר-כך, במינוח הכנסת, מכתובה להם את הנאום לציטוט.

אחרי תקרית בסמינר למורות שבו למ' דה, עם אחת התלמידות שהשתייכה דווקא להגנה, תקרית, שהיתה מלווה מכות וחב' טות, סולקה גאולה כהן מהסמינר, בעקב' בות הוראתם של ראשי היישוב לסלק מ' הגבירה אצלו מודעות זו.

אך בגין בחר במשה דיין ובעזר וייצמן לכהונת שר-החוץ ושר-הביטחון. לארנס נתנו את תפקיד יושב-ראש ועדת החוץ והביטחון של הכנסת. אותו מילא קודם לכן יצחק נבון, שניבחר לגישור. אולם בעוד שבתקופת נבון היתה הוועדה משמעותית במידת-מה, מזולזלים בה שני השרים ה' קשורים בה היום, דיין וייצמן. ארנס השיב במיתקפות-נגד. בכל פעם שווייצמן או דיין הופיעו בפני הוועדה, תקף אותם ארנס בחריפות רבה. בין היתר הוא תקף בשעתו את שר-הביטחון על ניתוח המילת' מה בדרום-לבנון. דיין, כדרכו, מגיב בזיל' זול על התקפותיו של ארנס, וכמה פעמים

מנעו בעדם מהצטרף ללוחמי החרות. בשנת 1946 הפכה גאולה כהן גיבורה לאומית. אנשי הכולשת הבריטים וה"כל' גיות" חובשי הכומתות האדומות הקיפו בית ברחוב השומר 3, ליד שוק הכרמל ב' תל-אביב, פרצו לתוכו וחשפו, אחרי פעור' לתיעוק ממושכת, את תחנת השידור של הלח"י שהיתה שנואה עליהם יותר מכל, ואת הקריינית שהיתה סמל התחנה - גאולה כהן. אנשי הכולשת, שבידם היה תיאורה של גאולה כהן ואף תמונה שלה מגיל 12, נהמו לפגוש תחת הצעירה התימניה בעלת העור השחום שלה ציפו, נערה בלונדית. לצורך הסוואה חימצנה או גאולה כהן את שעה, ואפילו טרחה להסתרק בסיגנון המקובל.

בבניין הכולשת הבריטית בתל-אביב עונתה גאולה והוכתה, ואחר-כך הועברה לבית-הכלא לנשים שבבית-לחם. כעבור תקופה קצרה היא הצליחה להימלט מה' כלא אולם שוטרים בריטיים, נעזרים ב' שוטרים ערביים דלקו אחריה במרדנות ההרים לכיוון ירושלים, פתחו עליה באש, פצעו אותה פצע שיטחי למדי בירכה, ולכדו אותה.

בדרך חזרה לבית-הכלא הועברה גאולה במסע משפיל ברחובות בית-לחם, נחבשה והובלה לצינוק, למרות שהיתה פצועה. אחרי שפיצעה הגליד הועברה תחת מישר מר כבד אל בית-המישפט בירושלים. לא' חר נאום פוליטי, מסוג הנאוים של כל לוחמי הלח"י שנתפסו והועמדו לדין על-ידי הבריטים, ואחרי שנאומה הופסק על-ידי בית-המישפט, היא נידונה לתשע שנות מאסר: שנתיים בגין אחזקת המשדר ושבע שנים ביגלל אחזקת נשק.

אנשי הלח"י החליטו לחלץ את סמל הלח"י מבית-הכלא. אמונים על ניסיונות מילוט, ידעו אנשי הלח"י כי הבריטים נמנעים מלבדוק נשים ערביות. דווקא הר ערבים, שנגדס לחמת רעה גאולה כהן בשפץ-קצף, הם שהצילו אותה מבית-ה' כלא. אנשי הלח"י הצליחו להפיל לחצים למען הועברתה למירפאת בית-הסוהר ב' ירושלים, כדי להמשיך את הטיפולה ברגלה הפצועה. כמה ערבים מאבירגוש, מקרב חברי הלח"י, הבריתו לגאולה בגי ער' ביה, הקימו מהומה גדולה שאיפשרה לה להתלבש, לשים רעלה על פניה ולהימלט מבית-הכלא.

ממירג-הרוסים פנתה גאולה אל בית ידידיה-לוחמים בירושלים. שוב חימצנה את שעה, שהספיק בינתיים להשחיר, וב' אותם נבדי ערביה, כשעל בירכיה תינוק מילל וסביבה עוד נשים מחופשות כער' ביות, הוספה לרעננה.

כך החלה דרך-הנדודים של הלוחמת, שי נדרסה, "עליי כל הצבאל הבריטי, שהיה אחוז שיגעון אמוק ביגלל בריחתי". כעבור זמן-מה הועברה מרעננה לבני-ברק, שם חופשה כאשה דתיה, ומבני-ברק לשכונת מחילול שעל שפת הים בתל-אביב. לשם הסוואה, ה"דובק" לה בעל, היה זה עימנו אל שטרסברג, לוחם לח"י, לשעבר חניך בית-ר בפולין, שכינויו המתחרתי היה "אדם". אחרי תקופת-מה של חיים כבעל ואשה מאונס, החליטו בנייהונג להינשא ברצינות. במהלך טכס-הנישואין הצנוע, כשגאולה נושאת את השם מיכל ועימנאל את השם מיכאל, נכנס לחדר אחד הקוּי פים והפסיק את החתונה, אם כי היה זה (המשך בעמוד 33)

שבראש הנהלת המיפלגה, סגנו של בגין בחרות.

הימנעותו של ח"כ מיכאל דקל-דייקסל בהצבעה היתה מובנת ביותר מכל הצב' עות-הנגד של חברי חרות. דייקסל, אשר לפי השמועה שינה לאחרונה את שמו ל' דקל משום שאחיו הקבלן הרחובותי, הס' תבד בפלילים, הוא חבר מושב נורדיה ליד נתניה. המושב, שחוקם ב'1948 על-ידי אנשי בית-ר ואצ"ל ששירתו בצבא הבריטי, ונקרא על שמו של מסס נורדאי, הוא אחד המושבים החוקים של חרות. כוחו של דייקסל במיפלגה הוא כוח המושבים. מושבי חרות, כמו שאר המושבים, מתנג' דים בחריפות רבה להסכמי קמפ-דייוויד, (המשך בעמוד 32)